

2025 11 02

Job shadowing aan het Liceo Artistico Modigliani – Padova

11 tot 18 oktober 2025 – Eddy Pauwels

Inleiding

Afbeelding: Zicht op Padova – historische binnenstad met de Basilica di Sant'Antonio

(Bron:

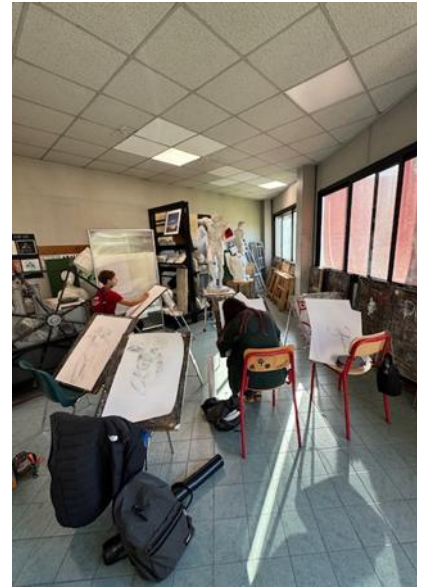
<https://www.reisroutes.be/blog/italie/bezienswaardigheden-padua/>)

Van 11 tot 18 oktober 2025 nam Eddy Pauwels deel aan een **Erasmus+ job shadowingproject** aan het **Liceo Artistico Modigliani** in Padova, Italië. Dit project bood de kans om de werking van een Europese partnerschool van dichtbij te ervaren, ideeën uit te wisselen en inspiratie op te doen voor zijn eigen onderwijspraktijk.

Het Liceo Artistico Modigliani is een dynamische kunstschool waar traditie, vernieuwing en maatschappelijke betrokkenheid samenkomen. De school legt de nadruk op creativiteit, duurzaamheid en samenwerking — drie waarden die volledig aansluiten bij de doelstellingen van het Erasmus+-programma. De stad Padova, met haar rijke culturele erfgoed en levendige artistieke sfeer, vormde een inspirerende context voor deze professionele uitwisseling.

De werking van het Liceo Artistico Modigliani

Tijdens de week kreeg hij een grondig beeld van de schoolwerking. De voormiddagen stonden in het teken van observatie en actieve deelname aan de lessen, zowel theoretisch als praktisch. Het curriculum van het Liceo Artistico Modigliani is breed en combineert **kunstgeschiedenis, cultuurfilosofie en algemene vorming** met een sterke nadruk op **atelieronderwijs** in 2D, 3D en architectuur (bouwkundig tekenen en maquettebouw).

Ingang of gevel van het Liceo Artistico Modigliani

De ateliers vormen het kloppend hart van de school. Leerlingen werken er aan tekeningen, schilderijen, sculpturen en maquettes, telkens met aandacht voor het creatieve proces in plaats van enkel het eindresultaat. Elke leerling houdt een persoonlijk schetsboek en portfolio bij, waarin niet alleen technische vaardigheden maar ook ideeënontwikkeling en reflectie zichtbaar worden. Leerkrachten begeleiden dat proces op een coachende manier: ze stimuleren leerlingen om na te denken over hun keuzes, kritisch te kijken naar hun werk en te leren uit fouten.

Wat bijzonder opviel, is hoe **duurzaamheid** vanzelfsprekend geïntegreerd is in de dagelijkse praktijk. In de ateliers wordt bewust omgegaan met materialen: grote tekenvellen worden soms zelfs aan beide zijden gebruikt, klei wordt hergebruikt, en enkel afgewerkte beelden die artistiek sterk genoeg zijn, worden gebakken. Die aanpak leert leerlingen dat zorg dragen voor materialen ook een vorm van respect is voor het artistieke proces én voor de omgeving.

Close-up van een teken- of beeldhouwatelier – leerlingen bezig met schetsen of boetseren

Voorbeeld van portfolio's en gerecycleerde materialen in gebruik

Naast het observeren van de schoollessen waren er ook **uitwisselingsmomenten met internationale collega's**, waaronder leerkrachten van het **Lycée Marguerite de Navarre** uit Bourges (Frankrijk). Die ontmoeting zorgde voor boeiende gesprekken over meertaligheid, filmprojecten en inclusieve kunsteducatie.

Cultureel erfgoed en artistieke inspiratie in Padova

De culturele bezoeken vormden een waardevolle aanvulling op het programma en boden inzicht in het rijke artistieke en historische weefsel van Padova.

De **Cappella degli Scrovegni**, met haar wereldberoemde fresco's van Giotto, was een van de hoogtepunten. De manier waarop kleur, licht en emotie er samensmelten, illustreert perfect hoe kunst verhalen kan vertellen die eeuwen overstijgen.

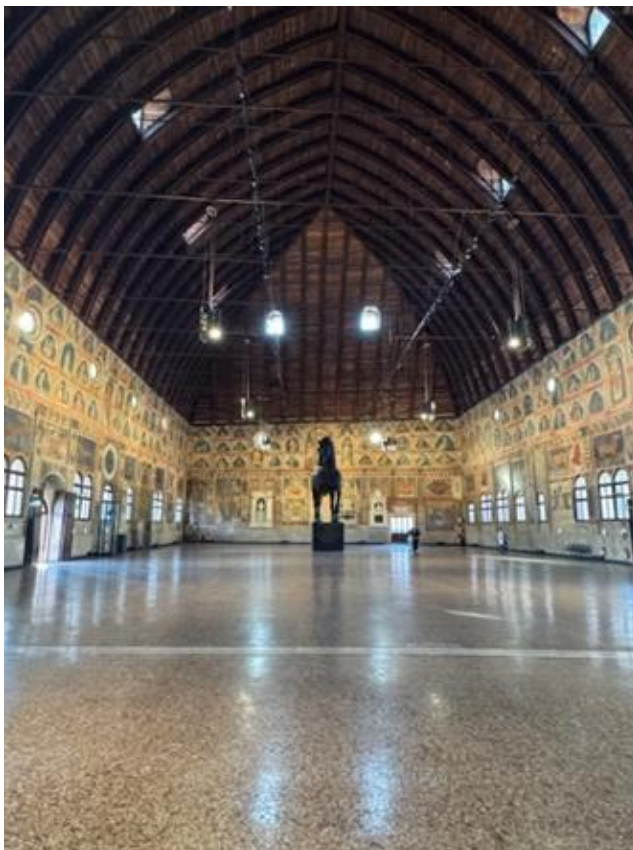

Interieur van de Cappella degli Scrovegni – fresco's van Giotto

De **Basilica del Santo** en de **Basilica di Santa Giustina** toonden de spirituele en architecturale grandeur van de stad, terwijl de **Basilica** en het **Battisterio del Duomo** indruk maakten door hun verfijnde fresco's en harmonieuze ruimtewerking.

Basilica del Duomo en detail van het Battisterio del Duomo

In het **Palazzo della Ragione**, ooit het middeleeuwse gerechtshof van Padova, werd de nauwe band tussen kunst, wetenschap en rechtvaardigheid tastbaar. De indrukwekkende muurschilderingen met astrologische en morele thema's getuigen van een eeuwenoude zoektocht naar orde en betekenis.

Interieur van het Palazzo della Ragione – plafondconstructie of fresco's

De **Orto Botanico dell'Università di Padova**, de oudste botanische tuin van Europa, benadrukte de relatie tussen natuur, kennis en creativiteit — een gedachte die later ook in de Biennale terugkeerde. Het bezoek aan **La Reggia Carrese**, met haar neoklassieke architectuur en zorgvuldig bewaarde interieurs, bood een blik op de esthetiek en verfijning van een ander tijdperk.

Orto Botanico – zicht op de historische tuin; of gevel van La Reggia Carrese

Ten slotte lieten ook het **Oratorio di San Michele** en de **Musei Eremitani** een sterke indruk na door de manier waarop middeleeuwse en renaissancistische kunst in dialoog staan met hedendaagse interpretaties. Samen boden al deze bezoeken een breed overzicht van hoe Padova kunst en geschiedenis levend houdt en ze verbindt met het heden.

Oratorio di San Michele

De Biennale Architettura 2025 – Venetië

Een van de hoogtepunten van het verblijf was het bezoek aan de **19de Biennale Architettura** in Venetië. Deze editie, samengesteld door **Carlo Ratti**, droeg de titel *“Intelligens. Natural. Artificial. Collective.”* en onderzocht de rol van architectuur in een wereld die geconfronteerd wordt met klimaatverandering, digitalisering en maatschappelijke verschuivingen. De tentoonstelling vond plaats op de twee klassieke locaties: de **Giardini**, waar de nationale paviljoenen zijn ondergebracht, en het **Arsenale**, een voormalige scheepswerf die nu fungeert als tentoonstellingsruimte. Samen vormen ze een unieke combinatie van historische context en hedendaagse innovatie.

Op weg naar het Arsenale en de inleidende tekst en Giardini

Het concept *Intelligens* – afgeleid van het Latijnse gens (“mensen”) – benadrukt de kracht van gedeelde kennis en collectieve intelligentie. *Natural* beschouwt de natuur niet als iets buiten ons, maar als bondgenoot en leermeester, partner in duurzame ontwerpen. *Artificial* richt zich op de creatieve mogelijkheden van digitale technologie en kunstmatige intelligentie, terwijl *Collective* pleit voor een gedeeld auteurschap tussen architecten, wetenschappers, kunstenaars en gemeenschappen.

De Biennale bood een indrukwekkende en actuele blik op hoe technologie, ecologie en menselijkheid elkaar kunnen versterken binnen een duurzaam toekomstbeeld. Het fungeerde als een levend laboratorium waarin natuurlijke, technologische en menselijke intelligentie elkaar ontmoetten. Het bood een doordachte reflectie over de toekomst van onze leefomgeving en de rol van ontwerpers en kunstenaars daarin. Voor mij was het een bron van inspiratie om ook binnen het onderwijs meer aandacht te besteden aan de verbinding tussen kunst, wetenschap en maatschappij.

Besluit: reflectie, toepassing en motivatie

“De job shadowing in Padova was een rijke leerervaring die mij zowel professioneel als persoonlijk heeft versterkt. De combinatie van schoolobservaties, culturele bezoeken en internationale uitwisseling bood een volledig beeld van hoe kunstonderwijs in Europa evolueert en hoe leerkrachten elkaar kunnen inspireren.”

“De Italiaanse benadering van kunstonderwijs — waarin emotie, ambacht en reflectie centraal staan — heeft mijn eigen visie verdiept. Ik heb geleerd hoe procesgericht werken leerlingen meer verantwoordelijkheid en eigenaarschap geeft, en hoe duurzaamheid en inclusie structureel kunnen worden geïntegreerd in de dagelijkse praktijk.”

*“De inzichten die ik tijdens deze week verwierf, wil ik actief toepassen in mijn eigen lespraktijk en delen met collega’s. Het **Erasmus+-programma** heeft mij opnieuw doen beseffen hoe belangrijk levenslang leren is, niet alleen voor leerlingen maar ook voor leerkrachten.”*

*“Ik kan collega’s alleen maar aanmoedigen om aan een Erasmus+-project deel te nemen. Het opent deuren naar nieuwe perspectieven, bevordert intercultureel begrip en herinnert eraan waarom onderwijs zoveel meer is dan kennisoverdracht. Het gaat over **leren, delen en verbinden** — precies wat deze ervaring in Padova voor mij zo waardevol maakte.”*

Erasmus+
Enriching lives, opening minds.

Met dank aan

- Erasmus+ - KA1
- Het directieteam van De Wijnpers
- De leerkracht E. Pauwels
- Liceo Artistico Modigliani

#Erasmusplus#Europeancommission#dewijnpers

